

8sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 1

1-) Metinde, tabiatın ve sebeplerin kendi başına yapıcı olamayacağına ilk olarak hangi iki temel gerekçeyle dikkat çekiliyor? (25 kelime)

Birincisi, tabiat da diğer varlıklar gibi

2-) Sebeplerin ve tabiatın yaratılıştaki perde yapılmasının hikmeti nasıl açıklanıyor? (20 kelime)

Dışta görülen bazı eksik ve

3-) Saat örneğiyle hangi düşüncenin akla aykırılığı gösteriliyor? (20 kelime)

Parçaları yapan ustanın saati doğrudan

4-) Kitap örneğinde kalem, mürekkep ve kâğıt üzerinden hangi sonuç çıkarılıyor? (25 kelime)

Kitabı doğrudan yazmak, o araçların içine

5-) Hangisi daha akla uygun görülüyor: Varlıkları doğrudan Allah'a vermek mi, cansız sebeplere sınırsız görev yüklemek mi? Neden? (19 kelime)

Doğrudan Allah'a vermek daha

6-) Kâtip örneği, sebepler hakkındaki hangi yanlış düşünceyi çürütüyor? (13 kelime)

Bilinçsiz araçların kendi

7-) Metinde muhatabın insafa çağırılması hangi amaçla yapılır? (16 kelime)

Ön yargıyı bırakıp hangi

8-) Sebeplerin yaratılması, onların bağımsız güç sahibi olduğunu gösterir mi? (12 kelime)

Hayır. Onlar da

8sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 2

1-) Metinde “tabiata tapan” kişiye verilen ana ders nedir? (12 kelime)

Tabiatın da sebebin

2-) Bir şeyin sanatlı ve sonradan meydana gelmiş olması, onun hakkında neyi gösterir? (10 kelime)
Kendi kendine

3-) Müsebbeb ile sebebin birlikte yaratıldığı söylenirken hangi ilahî özelliklerin görünmesi amaçlanır? (9 kelime)

Allah’ın isimlerinin

4-) Metinde dış sebeplerin bulunması, gerçek tesirin onlarda olduğu anlamına mı gelir? Açıklayınız. (10 kelime)

Hayır. Dışta

5-) Saatçi örneğinde “çarklara yaptırma” fikri niçin reddediliyor? (15 kelime)

Çünkü parçaların kendisine

6-) Tabiatı “bağımsız güç” saymak yerine “yansıma” saymak neden daha doğru kabul ediliyor? (13 kelime)

Çünkü tabiatın kendisi

7-) Metinde tabiat için “ilahî düzenin aynası” denmesi ne ifade eder? (13 kelime)

Tabiatın etkileyen asıl

8-) Muhatabın sonunda “yanlış yoldaydık” demesi, hangi delillerin etkisini gösterir? (10 kelime)

İmkânsızlık, akla

8sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 3

1-) Metinde tabiatın da diğer şeyler gibi “mahluk” sayılmasının nedeni nedir? (15 kelime)
Çünkü düzenli, sanatlı

2-) Her varlığın birçok alet ve cihaza muhtaç olması, hangi sonuca götürür? (13 kelime)
Bu kadar çok

3-) Allah'ın, sebepleri rububiyetine ortak etmeye ihtiyaç duymadığı nasıl ifade ediliyor? (11 kelime)
Gücü sınırsız

4-) Saat benzetmesindeki asıl karşılaştırma nedir? (12 kelime)
Ustanın doğrudan yapması

5-) Kitap örneğinde neden yazı makinesinin icadı, kitabın yazılmasından daha zor sayılıyor? (13 kelime)
Çünkü yalnız bir

6-) Her varlığın özel düzeni bulunduğu fikri, matbaa benzetmesini nasıl sınırlar? (16 kelime)
Matbaa aynı kalıbı tekrarlar;

7-) Tabiatı matbaa gibi düşünmek neden “hurafe” sayılıyor? (17 kelime)
Çünkü matbaa olsa bile

8-) Bu bölümün ana fikrini bir cümleyle nasıl özetlersin? (13 kelime)
Varlıkları sebepler ve

8sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 4

1-) Metnin başında, sebeplere bağlanan kimseye karşı hangi temel mantık kuruluyor? (15 kelime)
Sebepler de tabiat

2-) Zahirî sebep ile gerçek fail arasındaki fark metinde nasıl anlaşılır? (10 kelime)
Sebepler sadece

3-) Eşyadaki bazı eksik ve sert görünen hâllere sebeplerin merci yapılması neyi korur? (9 kelime)
İlahî izzet

4-) Saat misali, hangi bakımdan tabiat fikrinin zorluğunu gösterir? (13 kelime)
Cansız parçalara kurucu

5-) Kâtip misalinde anlatılan şey, bilinç ile şüursuzluk arasındaki hangi farkı öne çıkarır? (15 kelime)
Anlamı bir eserin

6-) Metinde her yüzün diğerlerinden ayırt edilmesi neden önemli bir delildir? (15 kelime)
Çünkü bu farklılıklar,

7-) Metinde en makul kabul edilen görüş hangisidir? (14 kelime)
Sebepleri de sonuçları

8-) Bu parçadan hareketle, iman ile insaf arasında nasıl bir ilişki kuruluyor? (10 kelime)
Kişi önyargısız

8sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 5

1-) Metne göre “tabiat” neden nihai açıklama olamaz? (14 kelime)

Çünkü tabiatın kendisi

2-) Sebebin de “masnu” sayılması ne anlama gelir? (14 kelime)

Sebebin de yapılmış

3-) Allah’ın müsebbebi sebebiyle birlikte yaratması hangi iki şeyi aynı anda gösterir? (7 kelime)

Hem

4-) Saatçi örneğinde sorulan soru aslında hangi hükme yönlendiriyor? (11 kelime)

Doğrudan yapmanın,

5-) Kitap örneği ile hangi düşünce “yüz kat daha zor” kabul ediliyor? (16 kelime)

Bilinçsiz araçların içine daha

6-) Varlıkların aynı kalıpta olmaması, tabiat anlayışına karşı nasıl bir delil oluyor? (15 kelime)

Her bir varlığın

7-) Metinde sebepler ve tabiat için kullanılan “perde” anlayışı ne demektir? (10 kelime)

Sebepler görünen

8-) Bu parçaya göre bir Müslüman, sebeplere bakarken nasıl bir denge kurmalıdır? (12 kelime)

Sebepleri inkâr etmeden,

8sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 6

1-) Parçada, tabiatın yaratıcı sayılmasına karşı ilk itiraz hangi özelliği üzerinden yapılıyor? (9 kelime)
Tabiatın sanatlı

2-) Bir varlığın ortaya çıkması için çok sayıda araç gerekmesi, sebeplerin yetersizliğini nasıl gösterir? (15 kelime)
Bu kadar kapsamlı

3-) Sebeplerin “perde” olmasıyla anlatılmak istenen nedir? (15 kelime)
Görünen ilişki sebeplerde

4-) Saat misalinde, “camid eller” ifadesi hangi düşünceyi güçlendirir? (8 kelime)
Cansız şeylerin

5-) Kâğıt, kalem ve mürekkebin kitaptan daha zor bir sistemi kurması neden mantıksız bulunuyor? (14 kelime)
Çünkü basit araçlara,

6-) Metne göre varlıkların birbirinin tıpatıp aynı olmaması neyi ispat için kullanılıyor? (15 kelime)
Her birinin özel

7-) Sebeplere sonsuz cihaz ve hikmetli iş yapma özelliği vermek neden kabul edilmez? (12 kelime)
Çünkü sebepler cansız

CEVAP ANAHTARI

8sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 1 - CEVAPLAR

1-) Metinde, tabiatın ve sebeplerin kendi başına yapıcı olamayacağına ilk olarak hangi iki temel gerekçeyle dikkat çekiliyor?

Birincisi, tabiat da diğer varlıklar gibi yaratılmıştır. İkincisi, ortaya çıkan şeyler çok sayıda araç ve düzene ihtiyaç gösterdiği için bunları kuran üstün bir kudret gerekir.

2-) Sebeplerin ve tabiatın yaratılışta perde yapılmasının hikmeti nasıl açıklanıyor?

Dışta görülen bazı eksik ve ağır görünen hâller doğrudan Allah'a isnat edilmesin diye sebepler araya konuluyor; böylece ilahî izzet korunuyor.

3-) Saat örneğiyle hangi düşüncenin akla aykırılığı gösteriliyor?

Parçaları yapan ustanın saati doğrudan kurması daha kolayken, parçalara ayrıca yaptırma gücü vermenin çok daha anlamsız ve imkânsız olduğu anlatılıyor.

4-) Kitap örneğinde kalem, mürekkep ve kâğıt üzerinden hangi sonuç çıkarılıyor?

Kitabı doğrudan yazmak, o araçların içine daha karmaşık bir yazma sistemi yerleştirip kitabı ona yazdırmaktan daha kolaydır; bu da sebeplere gerçek etki vermenin mantıksızlığını gösterir.

5-) Hangisi daha akla uygun görülüyor: Varlıkları doğrudan Allah'a vermek mi, cansız sebeplere sınırsız görev yüklemek mi? Neden?

Doğrudan Allah'a vermek daha uygundur. Çünkü sebepler bilinçsiz, güçsüz ve basittir; oysa varlıklar çok ince ölçü ve hikmet ister.

6-) Kâtip örneği, sebepler hakkındaki hangi yanlış düşünceyi çürütüyor?

Bilinçsiz araçların kendi başına anlamlı ve düzenli bir eser ortaya koyabileceği düşüncesini çürütüyor.

7-) Metinde muhatabın insafa çağırılması hangi amaçla yapılır?

Ön yargıyı bırakıp hangi görüşün akla daha uygun ve daha mümkün olduğunu dürüstçe düşünmesi için yapılır.

8-) Sebeplerin yaratılması, onların bağımsız güç sahibi olduğunu gösterir mi?

Hayır. Onlar da yaratılmıştır ve ancak ilahî iradenin emrinde görünür bir vasıtaadır.

8sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 2 - CEVAPLAR

1-) Metinde “tabiata tapan” kişiye verilen ana ders nedir?

Tabiatın da sebebin de yaratılmış olduğu, bu yüzden asıl yaratıcı olamayacağı dersidir.

2-) Bir şeyin sanatlı ve sonradan meydana gelmiş olması, onun hakkında neyi gösterir?

Kendi kendine var olmadığını, onu yapan bir yaratıcı bulunduğunu gösterir.

3-) Müsebbeb ile sebebin birlikte yaratıldığı söylenirken hangi ilahî özelliklerin görünmesi amaçlanır? Allah’ın isimlerinin tecellisi ve hikmetli düzeni görünür hâle gelir.

4-) Metinde dış sebeplerin bulunması, gerçek tesirin onlarda olduğu anlamına mı gelir? Açıklayınız. Hayır. Dışta bir bağlantı görünür; fakat asıl yaratma Allah’a aittir.

5-) Saatçi örneğinde “çarklara yaptırma” fikri niçin reddediliyor?

Çünkü parçaların kendisine ayrıca kurucu güç vermek, ustanın doğrudan yapmasından çok daha zor ve mantıksızdır.

6-) Tabiatı “bağımsız güç” saymak yerine “yansıma” saymak neden daha doğru kabul ediliyor?

Çünkü tabiatın kendisi bilinçli ve kudretli bir özne değil, ilahî kanunların görünen yönüdür.

7-) Metinde tabiat için “ilahî düzenin aynası” denmesi ne ifade eder?

Tabiatın etkileyen asıl güç değil, ilahî düzeni yansıtan bir vasıta olduğunu ifade eder.

8-) Muhatabın sonunda “yanlış yoldaydık” demesi, hangi delillerin etkisini gösterir?

İmkânsızlık, akla aykırılık ve zararlı sonuçlar gösteren delillerin etkisini gösterir.

8sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 3 - CEVAPLAR

1-) Metinde tabiatın da diğer şeyler gibi “mahluk” sayılmasının nedeni nedir?

Çünkü düzenli, sanatlı ve sonradan meydana gelmiş bir yapı taşıdığı için onun da yaratıldığı anlaşılır.

2-) Her varlığın birçok alet ve cihaza muhtaç olması, hangi sonuca götürür?

Bu kadar çok düzeni kuran sonsuz güç sahibi bir yaratıcı bulunduğu sonucuna götürür.

3-) Allah'ın, sebepleri rububiyetine ortak etmeye ihtiyaç duymadığı nasıl ifade ediliyor?

Gücü sınırsız olduğu için işini aciz araçlarla paylaşmaya muhtaç olmadığı belirtiliyor.

4-) Saat benzetmesindeki asıl karşılaştırma nedir?

Ustanın doğrudan yapması ile, güçsüz parçalara yaptırmasının hangisinin daha makul olduğu karşılaştırılır.

5-) Kitap örneğinde neden yazı makinesinin icadı, kitabın yazılmasından daha zor sayılıyor?

Çünkü yalnız bir kitabı yazdırmak için ondan daha karmaşık bir sistem kurmak gerekir.

6-) Her varlığın özel düzeni bulunduğu fikri, matbaa benzetmesini nasıl sınırlar?

Matbaa aynı kalıbı tekrarlar; oysa varlıklar özellikle canlılar özel biçimde yaratılır, bu yüzden benzetme yetersiz kalır.

7-) Tabiatı matbaa gibi düşünmek neden “hurafe” sayılıyor?

Çünkü matbaa olsa bile malzemeyi var etmek, uygun ölçüyle toplamak ve düzenlemek için yine Allah'ın kudreti gerekir.

8-) Bu bölümün ana fikrini bir cümleyle nasıl özetlersin?

Varlıkları sebepler ve tabiat yapmaz; onlar ancak görünürde bir vasıta, asıl yaratıcı Allah'tır.

8sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 4 - CEVAPLAR

1-) Metnin başında, sebeplere bağlanan kimseye karşı hangi temel mantık kuruluyor?

Sebepler de tabiat da yaratılmış olduğuna göre, onları yaratan daha üstün bir kudretin bulunması gerekir.

2-) Zahirî sebep ile gerçek fail arasındaki fark metinde nasıl anlaşılır?

Sebepler sadece dışta görünen bağlantıdır; gerçek meydana getiren ise Allah'tır.

3-) Eşyadaki bazı eksik ve sert görünen hâllere sebeplerin merci yapılması neyi korur?

İlahî izzet ve yüceliğin yanlış anlamalara hedef olmasını engeller.

4-) Saat misali, hangi bakımdan tabiat fikrinin zorluğunu gösterir?

Cansız parçalara kurucu görev vermek, ustanın doğrudan yapmasından çok daha ağır bir iddiadır.

5-) Kâtip misalinde anlatılan şey, bilinç ile şuarsuzluk arasındaki hangi farkı öne çıkarır?

Anlamli bir eserin bilinçli bir fail gerektirdiğini, şuarsuz araçların bunu kendi başına yapamayacağını öne çıkarır.

6-) Metinde her yüzün diğerlerinden ayırt edilmesi neden önemli bir delildir?

Çünkü bu farklılıklar, tek kalıptan çıkan sıradan bir üretim değil, özel bir yaratılış olduğunu gösterir.

7-) Metinde en makul kabul edilen görüş hangisidir?

Sebepleri de sonuçları da Allah'ın yarattığı ve tabiatın sadece düzenin görünen yönü olduğu görüşüdür.

8-) Bu parçadan hareketle, iman ile insaf arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?

Kişi önyargısız düşünüp adaletli değerlendirme yaparsa, hakikate ve imana yaklaşır.

8sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 5 - CEVAPLAR

1-) Metne göre “tabiat” neden nihai açıklama olamaz?

Çünkü tabiatın kendisi de meydana gelmiş ve düzenlenmiş bir varlıktır; açıklanması gereken şeyi açıklayamaz.

2-) Sebebin de “masnu” sayılması ne anlama gelir?

Sebebin de yapılmış ve yaratılmış olduğu, dolayısıyla kendi başına ilk kaynak olamayacağı anlamına gelir.

3-) Allah’ın müsebbebi sebebiyle birlikte yaratması hangi iki şeyi aynı anda gösterir?

Hem kudretini hem de hikmetli düzenini gösterir.

4-) Saatçi örneğinde sorulan soru aslında hangi hükme yönlendiriyor?

Doğrudan yapmanın, aracıya yaptırma iddiasından daha kolay ve doğru olduğuna yönlendiriyor.

5-) Kitap örneği ile hangi düşünce “yüz kat daha zor” kabul ediliyor?

Bilinçsiz araçların içine daha karmaşık bir sistem kurup kitabı ona yazdırmak düşüncesi daha zor kabul ediliyor.

6-) Varlıkların aynı kalıpta olmaması, tabiat anlayışına karşı nasıl bir delil oluyor?

Her bir varlığın ayrı plan ve özellik taşıdığını göstererek kör bir tekrar anlayışını boşa çıkarıyor.

7-) Metinde sebepler ve tabiat için kullanılan “perde” anlayışı ne demektir?

Sebepler görünen yüzdendir; gerçek iş yapan onlar değil, Allah’ın kudretidir.

8-) Bu parçaya göre bir Müslüman, sebeplere bakarken nasıl bir denge kurmalıdır?

Sebepleri inkâr etmeden, ama asıl yaratmanın yalnız Allah’a ait olduğunu bilerek bakmalıdır.

8sinif tabiat-risalesi-p19-esbabperestlige-hitap-saat-ve-kitab-misalleriyle-mukayese - Set 6 - CEVAPLAR

1-) Parçada, tabiatın yaratıcı sayılmasına karşı ilk itiraz hangi özelliği üzerinden yapılıyor?

Tabiatın sanatlı ve sonradan meydana gelmiş olması üzerinden yapılıyor.

2-) Bir varlığın ortaya çıkması için çok sayıda araç gerekmesi, sebeplerin yetersizliğini nasıl gösterir?

Bu kadar kapsamlı düzeni kurmak için sınırlı sebepler değil, mutlak güç sahibi bir yaratıcı gerekir.

3-) Sebeplerin “perde” olmasıyla anlatılmak istenen nedir?

Görünen ilişki sebeplerde olsa da gerçek tesir onlarda değildir; Allah hikmeti gereği onları araya koymuştur.

4-) Saat misalinde, “camid eller” ifadesi hangi düşüncüyü güçlendirir?

Cansız şeylerin kendi başına kurucu iş yapamayacağını güçlendirir.

5-) Kâğıt, kalem ve mürekkebin kitaptan daha zor bir sistemi kurması neden mantıksız bulunuyor?

Çünkü basit araçlara, ortaya çıkan eserden daha ileri bir iş yüklemek akla ters düşer.

6-) Metne göre varlıkların birbirinin tıpatıp aynı olmaması neyi ispat için kullanılıyor?

Her birinin özel bir yaratılışla meydana geldiğini ve tekdüze bir tabiat açıklamasının yetmeyeceğini göstermeye yarıyor.

7-) Sebeplere sonsuz cihaz ve hikmetli iş yapma özelliği vermek neden kabul edilmez?

Çünkü sebepler cansız ve şuursuzdur; bu kadar kapsamlı işi yapabilecek nitelikte değildir.